

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: vedoucí práce

Autorka práce: Vojtěch Anton

Název práce: *Super Liga: Fotbaloví aktéři a jejich vztahy v současném fotbale*

Vedoucí práce: Dino Numerato

Oponent: Tibor Vocásek

Navržené hodnocení: D

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Bakalářská práce nabízí **několik potenciálně inspirativních závěrů**. Potýká se nicméně s **nedostatky při formulaci cílů**. Vojtěch Anton k cílům práce uvádí: „*Za použití kvalitativní obsahové analýzy veřejné debaty na internetových stránkách chci zjistit, jak účastníci takovýchto debat hovoří o Super Lize, jakou roli jako aktéři na „globálním fotbalovém poli“ hrají a aplikovat zjištění do širšího kontextu vývoje současného fotbalu a společnosti.*“ (str. 13) Jakkoli je první „cíl“ smysluplný, jedná se spíše o popis metodologického nástroje k dosažení nějakého zásadnějšího sociologického cíle. Při čtení práce si čtenář může opakovaně klást otázku, k jakému cíli tedy bakalářská práce vlastně směřuje. Formulace **ambicióznějšího, sociologického cíle, bohužel zůstává nejasná**. Cíl druhý, tedy zjistit, „*jakou roli jako aktéři na „globálním fotbalovém poli“ hrají,*“ je, bohužel, neadekvátní. Role účastníků debat v českých médiích na globálním fotbalovém poli je v podstatě nulová a čeští diskutující o aktérech, jejichž pozice dle mého soudu Vojtěch Anton obstojně analyzuje v analytické části, „pouze“ vypovídají. Vojtěch Anton by tedy měl lépe vysvětlit, **co nám vlastně analýza komentářů českých diskutujících umožňuje říci a proč je takový analýza sociologicky relevantní**. Co se třetího cíle týče, není zřejmé, co přesně znamená aplikace „*zjištění do širšího kontextu vývoje současného fotbalu a společnosti.*“

Práce je obecně **vhodně strukturována** a diskuse v teoretické části slouží jako vodítko pro část empirickou. Snad jen struktura výkladu v Úvodu by mohla být jiná: Vojtěch Anton se dostává příliš rychle k samotnému jádru tématu práce a předpokládá zasvěcenost sociologických čtenářů, kteří budou vědět, co je Super Liga, a k jakým kvadrantům z teoretického modelu odkazuje.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Vojtěch Anton se **opírá o dostatek relevantní literatury, včetně řady cizojazyčných textů**, a to i velmi **nedávno publikovaných**.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Tabulky v příloze stejně jako interpretace dat v empirické části naznačují, že **práce je založená na detailní a poměrně zevrubné analýze dat**. V daném ohledu je škoda, že svoje **postupy v metodologické části popisuje nepřehledně a nepřesně**. Například na straně 13 píše: „*Jedná se o deduktivní obsahovou analýzu, protože navazují na předchozí znalosti (aktualizace „globálního fotbalového pole“).* [Elo, Kyngäs, 2008],“ ale o pár řádků výše zdůrazňuje, že zvolil kvalitativní obsahovou analýzu veřejné debaty „*(...) především proto, že v kvalitativním výzkumu může výzkumník, mimo jiné, „navrhnout teorii o fenoménu, který pozoroval.*“ [Hendl, 2008: 49]“. Na straně jedné tak deklaruje deduktivní postupy, na kterých je práce založena. Na straně druhé ale hovoří o ambiciózním cíli – tedy navržení teorie – k němuž, v bakalářské práci

celkem pochopitelně, nedochází. Je pravdou, že nad rámec deduktivních postupů se Vojtěch Anton pokouší o rozvíjení konceptu „globálního fotbalového pole (část 8.6) a díky analýze nových dat kriticky uvažuje o možnostech jeho aplikovatelnosti na případ Super Ligy. Tato dle mého soudu **ocenitelná kombinace deduktivních a induktivních postupů by měl být v práci lépe popsána.**

Nemohu přehlédnout některé další **metodologické rezervy. Popis metod argumentačně nesedí a není konzistentní.**

Není jasné, proč Vojtěch Anton analyzuje **jen 107 komentářů** z diskusí „na sportovních internetových stránkách.“ (str. 13).¹ Ve sledovaném období se v mediálních diskusích objevilo mnohem více komentářů. **Jak tedy byly komentáře k analýze vybrány?** (Pokud dle klíčových slov, tak je tento výběr problematický – komentáře pod článkem o Super Lize nemusí nutně dané klíčové slovo obsahovat)

Přestože svá data **Vojtěch Anton kóduje**, trochu **nešťastně** v části k metodám **píše, že tak nečiní**, respektive že „běžně nekóduje“: „V případě této práce je kvalitativní obsahová analýza ozvláštněna tím, že **namísto abych soubor dat běžně kódoval** (otevřené, selektivní, axiální) [Strauss, Corbinová, 1999], **rozhodl jsem se komentáře a jejich sdělení dosadit do** Giulianiottiho a Robertsonovy **konceptuální mapy.**“ (str. 14) (zvýrazněno DN)

Analýza obsahuje řadu ilustračních citací, ale ne vždy je jasná vazba citací k sociologickým konceptům, ke kterým se citace vztahují. Není například jasné, jak se analýza vztahuje k odkazům na *globalizaci* (str. 23) nebo k *fotbalu a spotřebě* (str. 24 dole).

Fanoušci – pokud jsou za ně pokládáni „účastníci debat“ (str. 28) – komentující situaci v diskusích českých médií určitě nejsou ideálním příkladem „globální občanské společnosti“. Takovou roli budou představovat fanoušci jiní, kteří mnohem viditelněji a politicky sofistikovanějšími prostředky do rozhodování o Super Ligy vstupovali. Když se v této souvislosti vrátím k jedné z mých předchozích poznámek, Vojtěch Anton by měl přeformulovat svůj zájem o zkoumání role klíčových globálních aktérů (např. FIFA, UEFA, představitelé klubů, národních asociací, (nad)národních fanouškovských asociací apod.) s vědomím, že ke zkoumání role klíčových globálních mu jen těžko poslouží, mj. místy velmi etnocentrické, komentáře českých čtenářů online médií. Jak jsem psal, Vojtěch Anton samotné komentáře analyzuje velmi dobře, ale funkci takové analýzy přeceňuje; analyzovaná data totiž představují jednu z možných výpovědí o globálním poli. Nemohou být ale využívány jako indikátor toho, co se v globálním fotbalovém poli skutečně děje. Takový úkol by byl na důslednou etnografickou práci, na kterou není – zcela pochopitelně – v bakalářské práci prostor.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autorka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Argumentace práce trpí formulačními nedostatky (blíže část 6). Některé argumenty by mohly být silnější, např. to, že je fotbal nejpopulárnějším sportem světa, by mohl Vojtěch Anton doložit i na jiných datech než poukázáním na odhad prezidenta FIFA ohledně sledovanosti blížícího se MS ve fotbale v Kataru.

Co se následujícího tvrzení na str. 2 týká: „*Její oznámení doprovázely protesty jak ze strany globální občanské společnosti (fanoušci, neziskové organizace, sociální hnutí), tak ale také ze strany mezinárodní správy (FIFA a UEFA) a neo-merkantilistických aktérů (národní asociace, ligy).*“ – Je otázka, zda lze reakci UEFA, FIFA či národních asociací a lig vnímat (jen) jako protest.

Sílu argumentace podkopává subjektivně formulované poznámky: „*Nemyslím si, že jsou komentáře účastníků debat myšleny rasisticky. Dle mého názoru, by stejnou reakci mělo jakékoliv téma, které by bylo pro fanoušky často zmiňováno, či jim „vnučováno“ („boj proti modernímu fotbalu“ - viz pátý vztah).*“ (str. 20) „*Učinił jsem tak především kvůli své oblibě fotbalu a dosavadní absenci dostatku akademických textů zaměřujících se na dané téma.*“ (str. 2)

¹ Samotný termín „sportovní internetové stránky“ není úplně přesný – jedná se o média online, která nejsou nutně výhradně sportovní (např. iDnes.cz, seznamzpravy.cz).

5. Jsou v práci autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

* Co se **odkazování na literaturu týká, text je formálně nedotažený.**

- a) V některých případech **chybí úplně odkazy na literaturu**. a to zde (str. 5) „system composed of different and even contradictory institutional orders centered around a specific logic“, zde (str. 18): „something is going to happen, so it would be better to acknowledge it and shape the form and direction of the inevitable reaction from social football through a proper regulation and reform agenda.“ (číslo strany z textu Welshe) a zde (str.21): „vycházejí z „discontent with developments in football culture and an effort to change them“.“ Zde (str. 22) chybí číslo strany mého textu: „kteří jsou důležití pro formování občanské společnosti, neboť jsou více či méně aktivně zapojeni do činnosti fotbalových klubů a představují pevnou součást lokálních komunit“.
- b) **odkazy na více textů jsou nestandardně uvedeny v oddělených závorkách**: [Das, 2021] [Brannagan, Scelles, Valenti, Inoue, Grix & Perkin, 2022] [Welsh, 2022: 2-3]“ (str. 4), [Millward, 2011] [Giulianotti, Robertson, 2012: 226]“ (str. 8), [Numerato, 2015: 132] [Welsh, 2022: 14] (str. 23)
- c) Zde se **neadekvátně uvádí iniciály křestních jmen autorů**: [Císař O., Navrátil J., Vráblíková K. 2011]. (str. 20)
- d) **V seznamu literatury za textem chybí informace u několika odkazů v seznamu literatury** (např. 1,5, 11,12, 16,18, 22). **Formátování citací v seznamu literatury není v některých detailech konzistentní.**

* Textu by pomohlo, pokud by se obešel bez některých **gramatických chyb**; nechci se pouštět do nějakého detailního rozboru, ale např. **shodě podmětu s přísudkem** či **interpunkci** by Vojtěch Anton mohl věnovat větší pozornost. Do očí bije tvrzení o tom, že např. organizace, které „nabíli globálního měřítka,“ (str. 6) Vojtěch Anton nešikovně skloňuje mezinárodní zkratky UEFA, FIFOU apod.

* Jazykové rezervy nejsou jen gramatické, ale i **formulační a stylistické**. V textu se objevují některé kostrbaté formulace, např. „...*k pochopení současných vztahů (...) použiji sociologický model (...), který po jeho popsání následně v empirické části aplikuji do současného fotbalového kontextu skrze analýzu komentářů.*“ (str. 5), „*Toho dosáhnou skrze dosazení komentářů z debat do výše zmiňované Giulianottiho a Robertsonovy mapy, vytvořené v roce 2012. Adekvátní dosazení nám pomůže lépe pochopit a zmapovat současný fotbal a zároveň aktualizovat deset let starou konceptuální mapu „globálního fotbalového pole“.*“ (str. 13), „*Ta bude viditelná především při aktualizaci „globálního fotbalového pole“, protože během deseti let od jejího vzniku, se kvadranty změnilly, některé vztahy mají více prominentní roli a některé naopak.*“ (str. 13) či „*Při uvedení současné fotbalové situace do konceptuální mapy skrze příběh Super Ligy, byl jedním z nejvíce prominentních vztahů ten, skrze který je možné skoro celou situaci popsat.*“ (str. 28).

* Sociologické práci by spíše než opakovaně používaný termín „země“ slušel termín „**národní stát**“.

* **Není zřejmé, proč jsou některé ilustrační pasáže, citace z médií, vyznačeny červeně.**

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Práce střídá lepší pasáže s horšími. V posudku jsem se zaměřil primárně na nedostatky, ale musím ocenit schopnost popsat heterogenitu globálního fotbalového pole, stejně tak jako snahu o kritické posouzení relevance modelu Giulianottiho a Robertsona (2012) ve vztahu k Super Lize a pokus o další rozvíjení daného modelu, byť poměrně stručný .

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Věřím, že náměty se objevují v jednotlivých bodech poměrně rozsáhlého posudku.

9. Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: *V pořádku.*

Celkové hodnocení práce: Vojtěch Anton nabízí poměrně zajímavou analýzu komentářů k Super Lize, které se objevily v diskusích českých online médiích. Dovedně k tomu využívá teoretický model globálního pole, který se snaží dále rozvíjet. Navzdory těmto kvalitám však práce zůstává metodologicky, analyticky a formálně nedotažená, a proto navrhuji hodnocení D.

Datum: 11.8.2022

Podpis: